

SKOGBRUKETS KURSINSTITUTT

HONNE, 2836 BIRI

Landbruksdepartementet,
Postboks 8007 Dep.

0030 OSLO

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003/3213	Doknr.: - 31
Mottatt: - 2 JUN 2004	ASR/UF
Saksbeh.: BLD	Ark.: 481
Kopli:	Avskr.:

Biri, 28.05.04

Deres ref.: 200303213-/BLD

Vår ref.: 300.1/KJH

SAMARBEIDSFORMER I SKOGFORSKNINGEN – HØSTELANDSGRUPPAS INNSTILLING

Vi viser til Landbruksdepartementets høringsbrev av 11.03.04.

Vi ønsker i det følgende innledningsvis å gi en beskrivelse av Skogbrukets Kursinstitutt (SKI) og vår virksomhet, videre ønsker vi å gi en beskrivelse av vårt samarbeid med Skogforsk fram til i dag. Dette som grunnlag for vurderinger knyttet til de ulike modellene.

Om SKI

SKI er organisert som et interessentskap/forening med 39 medlemmer. SKIs medlemmer er organisasjoner og institusjoner som har interesser knyttet til instituttets formål. SKI driver sin virksomhet fra eiendommen Honne på Biri. Eiendommen eies av Skogbrukets Kurscenter AL (SKS). SKS vurderer å endre selskapsform fra andelslag til aksjeselskap. SKI er den største enkelteier i SKS. SKI eier i sin helhet driftsselskapet Honne Hotell og Konferansesenter AS, som også driver sin virksomhet på Honne.

SKI er et landsdekkende kompetansesenter som arbeider med skog- og utmarksrelaterte opplæringstiltak. Formidlingen av kompetanse skjer på ulike læringsarenaer gjennom undervisningsopplegg, læremidler og konsulentoppdrag. Konkurransefortrinnet ligger i kombinasjonen mellom faglig og pedagogisk kompetanse, god organisasjonsevne, rasjonelle helhetsløsninger og stor fleksibilitet.

SKIs kjernevirksomhet er skogrelaterte opplæringstiltak. Med utgangspunkt i målgruppens kompetansebehov planlegger og gjennomfører instituttet kompetanseheving gjennom etterutdanningstilbud med stor skogfaglig og pedagogisk spennvidde. SKI har i liten grad til nå drevet med rendyrket forskningsformidling, men har anvendt forskningsresultater i en kunnskapsbasert kompetanseutvikling. Dette har vært en viktig basis for utviklingen av de tiltak som er etterspurt med tanke på næringens etterutdanningsbehov.

Det er i syntesen mellom det skogfaglige basismaterialet, den pedagogisk/metodiske bearbeiding og ikke minst hensiktsmessig organisering og gjennomføring at SKI har sin styrke. Et stadig viktigere element i denne prosessen er målrettet bruk av ny undervisningsteknologi basert på pedagogiske prinsipper.

SKI har i dag 22 ansatte og er organisert i tre avdelinger; avdeling for skogfag, avdeling for produksjon og pedagogikk og en administrasjonsavdeling. Administrasjonsavdelingen bruker en del av sine ressurser på Honne Hotell og Konferansesenter og SKS. I tillegg utfører administrasjonsavdelingen regnskapstjenester for Oppland Skogselskap og Skogplanter Østnorge AS.

I tillegg til ulike typer oppdragsvirksomhet, drifter SKI to opplæringsprogrammer; *Lære med skogen(LMS)* og *Aktivt Skogbruk (AS)*. Ved siden av den faste staben på Honne, har SKI ca. 70 instruktører i AS spredt ut over hele landet. I tillegg delfinansierer SKI fylkeskontakter i LMS.

Målgrupper for LMS er lærere og elever i skoleverket med hovedvekt på grunnskolen. Målgrupper for AS er i hovedsak skogeiere, skogsarbeidere og skogsmaskinførere. I tillegg har instituttet viktige målgrupper i funksjonærer i offentlig og privat forvaltning som har skog-, utmark- og miljørelaterte oppgaver.

Om samarbeidet SKI – Skogforsk

Det har tilbake på 1980-tallet eksistert et visst samarbeid mellom SKI og Skogforsk. Dette var ofte initiert av SKIs fagsjefer i forbindelse med behov for forelesere til kurs mm. Dette samarbeidet utviklet seg utover på 1990-tallet og ble avtalefestet med en samarbeidsavtale i 1994. Høsten 2001 ble det opprettet en samarbeidsgruppe for å vurdere en oppdatering av denne samarbeidsavtalen. Dette arbeidet ble avløst av et felles initiativ fra begge instituttens styreverv om å utrede et beslutningsgrunnlag for etablering av et mer forpliktende samarbeid. På seinvinteren 2003 vedtok de respektive styreverv et mandat for administrasjonene i å klargjøre og beskrive målsettingene og aktuelle former for et mer forpliktende samarbeid. Dette arbeidet skulle ferdigstilles ved slutten av 1. halvår 2004. Dette arbeidet er nå stilt i bero i påvente av Landbruksdepartementets prosess.

SKIs beveggrunn for å innlede samarbeidsutredning med Skogforsk, var å tilby formidlingstjenester til Skogforsk og oppnå samarbeidsrelasjoner som styrket SKIs egen skogfaglige stab og kompetansevirksomhet.

Fra SKIs side har en fusjon aldri vært en åpenbar løsning på dette mulige tettere samarbeidet med Skogforsk, noe som ikke ville være hensiktsmessig ut fra SKIs øvrige virksomhet. Samtidig er forholdene knyttet til eierskap til SKI, Konferansesenteret og eiendommen Honne forhold som vil kreve inngående konsekvensutredning ved en endring av organisasjonsform.

Om SKI og de foreslåtte modellene

SKI ser på et tettere forhold til kunnskapsleverandører som positivt og viktig for å styrke den skogfaglige basisen ved SKI. Hovedutfordringen blir å forsterke og videreutvikle SKIs rolle som en målgruppeorientert og pedagogisk/metodisk arbeidende kompetansebedrift. Med denne bakgrunnen vil også et tett og forpliktende samarbeid med Skogforsk være naturlig og hensiktsmessig i tida framover.

Bortsett fra eventuelle signaler som måtte ligge i departementets høringsbrev, kan ikke SKI på kort og mellomlang sikt se at vår målgruppefokuserende kjernevirksomhet vil endres vesentlig. Det er med dette utgangspunkt de videre vurderingene gjøres.

Slik SKI har forstått initiativet fra departementet med den igangsatte prosessen, er de foreslåtte modellene basert på et ønske om å styrke skogforskningen og dens oppgaver. SKIs

bidrag er da i hovedsak knyttet til formidlingsoppgaver. Utfordringen blir å finne samarbeidsformer som styrker begge institusjoner og deres kjernevirksomheter. SKIs kjernevirksomhet er i dag etterutdanning. Denne virksomheten må ikke svekkes ved ensidig å tilgodese skogforskningens behov for en bedret formidlingsaktivitet. SKIs rolle som etterutdanningsinstitusjon synes ikke å være ivare tatt i Høstelandsgruppas innstilling eller i departementets høringsbrev.

For etableringen av et nærmere samarbeid mellom Skogforsk og SKI, må det være avgjørende at "markedet" oppfatter at kvaliteten på og tilbudet av tjenestene vil opprettholdes, og helst bli bedre.

Aksjeselskap

Vi registrerer at Høstelandgruppa avviser modellen hvor man omgjør Skogforsk til et eget aksjeselskap. Vi legger likevel merke til departementets argumentasjon rundt muligheter for større organisatorisk fleksibilitet internt og i forhold til eksterne konstellasjoner, riktignok knyttet til samorganisering i et større eksisterende aksjeselskap, Bioforsk. I tillegg til selve selskapsformen, har eiersammensetting i et aksjeselskap en betydning. Selv om det ikke foreligger en grundig analyse av aksjeselskapsmodellen, vil et samarbeid mellom Skogforsk og SKI ikke utelukkes i en slik modell.

Bioforsk-modellene

Både Høstelandgruppa og departementet har modeller knyttet til Bioforsk. I hvilken grad SKI er innlemmet i disse, er vagt beskrevet. Av Høstelandsgruppas tre modeller, er det kun sentermodellen som legger opp til å integrere en profesjonell formidlingsenhet. Med dette forstår vi at et intensivt formidlingsarbeid og styrket samarbeid med SKI, ikke er gjennom en integrering av SKI i Bioforsk.

Departementets omtale av deres Bioforsk-modell åpner for en videre vurdering av tilgrensede virksomheter som ev. kan innlemmes i Bioforsk. Med den kunnskap vi i dag har om Bioforsk og den prosessen som allerede er i gang, kan det virke som et lite gunstig tidspunkt å hekte Skogforsk og andre inn på denne. Man kan selvfølgelig også være generelt bekymret for at skogforskningen kan forsvinne i en slik stor og kompleks organisasjon.

Om man måtte velge å innlemme Skogforsk i Bioforsk, gjør man et vegvalg i retning av sterkt fokus på forskning. I denne sammenhengen savner vi en vurdering av et nordisk samarbeid om skogforskningen.

Spørsmålet knyttet til SKI og ev. vår rolle i en slik konstellasjon, er i hvilken grad man vil ha et eget fokus på skogforskningsformidling, eller om dette vil kunne svekkes i et langt bredere formidlingsbehov fra Bioforsk. I denne forbindelse er det grunn til større bekymring i forholdet til etterutdanningsvirksomheten. Den beste muligheten knyttet til Bioforsk-modellene, slik vi ser det i forhold til SKIs totale virksomhet, er et forpliktende samarbeid med Bioforsk om en ev. skoglig virksomhet.

Senter-modellen og LDs skog-areal-ressursforvaltningsmodell

De to gjenværende modellene er Høstelandsgruppas sentermodell og departementets skog-areal-ressursforvaltningsmodell. I forholdet til SKI er disse i vesentlig grad like. Det er vanskelig i dag å ha en entydig oppfatning om det er noen forskjell for SKIs ev. framtidige virksomhet om vi skulle bli fusjonert med en stiftelse med valgt styre av NLH eller et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter.

Fra SKI sin side er det mer generelle vurderinger knyttet til samorganisering og samlokalisering som er av betydning i forhold til disse to modellene. Vi vil derfor ikke kommentere ytterligere ev. konsekvenser for SKI i forhold til valg av den tekniske selskapsformen. Våre kommentarer nedenfor er derfor gjeldende for begge modellene, uten at vi ønsker å prioritere en av dem.

Høstelandgruppa legger til grunn at samorganisering/samlokalisering av flere institusjoner vil ha stordriftsfordeler i form av reduserte administrative kostnader. De har ikke gjort noen kvantifisering av denne ev. innsparingen. Vi har heller ikke hatt ressurser til å kvantifisere dette. Over tid er det arbeidet med effektivisering av administrasjonsoppgaver ved SKI. Vi stiller oss skeptiske til om det er noe innsparingspotensiale av betydning knyttet til en ev. samorganisering/-lokalisering av SKIs virksomhet med Skogforsk. Både administrasjon og fagstab har gjennom mange år tilpasset seg markedssituasjonen. Dette har gjort at staben ved SKI i meget stor grad er kostnadseffektiv og potensialet for eventuelle effektiviseringseffekter er trolig små.

Landbruksdepartementet er svært presise i sin beskrivelse av sin modell knyttet til ”de deler av virksomheten Landbruksdepartementet finansierer ved Skogbrukets kursinstitutt”. Vi ønsker i denne sammenheng presisere at disse delene i meget stor grad er etterutdanning og i svært liten grad er direkte forskningsformidling. Vi frykter en mulig konsekvens av arbeidet med å løse skogforskningens utfordringer ved at SKIs oppgaver blir lagt til to ulike organisasjoner; en gjenværende virksomhet på Honne med hovedoppgaver knyttet til etterutdanning og en samorganisert med Skogforsk på Ås med hovedoppgaver knyttet til forskningsformidling. En slik løsning vil verken være effektiv eller faglig hensiktsmessig. Dagens sammensetting av personell og metoder er over lang tid bygd opp og tilpasset næringens etterspørsel etter kunnskap og kompetanse. Radikale endringer av dette vil i beste fall ta lang tid å bygge opp på nytt.

I en kunnskapsbedrift som SKI vil bedriftens innhold i stor grad bestå av menneskelige ressurser/hjernekapital. De fleste erfaringer med flytting av slike bedrifter, er at få medarbeidere ønsker eller er i stand til å flytte med. Faren for økte omstillingskostnader er dermed store også i form av at markedet ikke vil få stilt sine behov i en omstillingsperiode.

I Mjøsregionen finnes det i dag en etablert samling med ulike organisasjoner som utgjør et skogfaglig miljø. En flytting av virksomhetene til SKI og Det norske Skogfrøverk ut av dette miljøet, kan få negative synergieffekter som rekker utover de to organisasjonene. Med fare for at flytting av arbeidsplasser fra innlandet til sentrale Østlandet, gjøres til en distriktpolitisk sak, vil slike saker heller ikke bidra til en rask og effektiv omstillingsperiode.

Tett og nær kontakt med målgruppene er avgjørende for gode og raske tilpasninger til de tiltak som blir etterspurt. Ikke minst er dette et viktig element knyttet til Aktivt Skogbruk. I en virksomhet som SKI med dagens størrelse og oppgaver, oppleves det som enkelt å finne fram for brukerne ute i distriktene. Faren for at dette ikke vil være like oversiktlig i en organisasjon som er i mangedobbelt størrelse både i personell og oppgaver, synes åpenbar. Med en intern kamp om ressurser, vil dette kunne forsterkes ytterligere. Sterk målgruppefokusering er avgjørende for et vellykket etterutdanningstilbud. Hvor enkelt dette kan la seg gjøre i en stor organisasjon med hovedfokus på det mer vitenskapelige området, vil også være et åpent spørsmål.

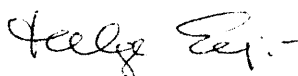
Kompetansebehovene endrer seg raskt og det er en utfordring til en hver tid å ha kompetansetilbud som fyller behovene målgruppene har. Et godt samspill mellom tilbydere og etterspørrere av kompetanse vil kunne bidra til dette. Det er derfor viktig at det eksisterende spillet ikke blir forringet ved en ev. organisasjonsendring. Gjennom over 30 år har SKIs virksomhet blitt identifisert med Honne. En flytting av hele eller deler av denne virksomheten, vil kunne bryte ned denne identiteten og redusere kontakten med målgruppene.

Ser man bort fra aksjeselskapsmodellen, er alle de andre modellene store og komplekse. I næringslivet ellers ser man en trend i å gå motsatt veg, hvor man bryter ned komplekse virksomheter til mindre og mer effektive enheter med sterkt fokus på kjernevirksomheter. I denne sammenhengen blir også enkelte oppgaver outsourcet til samarbeidende virksomheter. I et tett og forpliktende samarbeid, kan SKI yte tilpassete tjenester til Skogforsk f.eks. knyttet til informasjon og formidlingsvirksomhet.

Konklusjon

Vi mener med dette å ha redegjort for vårt syn om SKIs eventuelle samorganisering i en av de ulike modellene. Vår konklusjon basert på dagens kunnskap, er at SKI vil kunne utøve sin kjernevirksomhet utenfor de beskrevne modeller på en bedre og mer effektiv måte enn i en samorganisert organisasjon. To virksomheter med så forskjellige kjernevirksomheter i form av etterutdanning ved SKI og forskning ved Skogforsk, synes ikke åpenbart fornuftig å samorganisere. SKI vil som selvstendig organisasjon på en god og effektiv måte kunne avhjelpe Skogforsk sine utfordringer knyttet til forskningsformidlingen. Om departementet ønsker å gå videre med et alternativ hvor SKI inngår i en fusjon med Skogforsk ev. med flere, ber vi om at man tar seg tilstrekkelig tid til å vurdere etterutdanningsvirksomheten i tillegg til forskningsformidlingen.

Med hilsen

Helge Evju
Styreleder

Knut J. Huse
Adm.dir.